

SENIORI PALUUMUUTTAJAN OPAS

Suomi-Seuran julkaisuja

SISÄLLYSLUETTELO

LUKIJALLE	3
SUOMEN ELÄKKEIDEN HAKEMINEN.....	4
Kansaneläke.....	4
Takuueläke	4
Työeläke.....	5
ELÄKKEIDEN MAKSATTAMINEN SUOMEEN	6
Eläkkeiden maksatus Euroopan Unionin maista Suomeen.....	6
Eläkkeiden maksatus Yhdysvalloista, Kanadasta ja Australiasta	6
Pankit Suomessa.....	8
REKISTERÖITYMINEN SUOMESSA ASUVAKSI	9
Muuttoilmoitus maistraatille	9
ASUMINEN.....	10
Eläkkeensaajien asumistuki ja yleinen asumistuki	11
Toimeentulotuki	11
SAIRAUSSVAKUUTUS.....	12
Kela-kortti on sairausvakuutus kortti.....	12
TERVEYDENHUOLTO.....	13
Eläkkeensaajien hoitotuki	14
Omaishoidon tuki	14
Kotipalvelut ja kotisairaanhoido.....	14
Pitkäaikaishoito	14
MUUTTOTAVAROIDEN TUONTI SUOMEEN.....	15
Auto muuttotavarana.....	15
Auton rekisteröiminen ja vakuuttaminen	16
Ajokortti	16
VEROTUS	17
Veroilmoitus	19
ELÄKELÄISALENNUKSET	20
PALVELUKESKUKSET.....	21
TELEVISIO.....	21
PUHELIN	21
MUISTILISTA	22
HYÖDYLLISIÄ TIETOLÄHTEITÄ	23

LUKIJALLE

Senioripaluumuuttajan opas on tarkoitettu kaikille niille ulkosuomalaisensenioreille, jotka suunnittelevat muuttavansa eläkepäivikseen Suomeen. Suomalaiset ovat muuttaneet siirtolaisiksi etupäässä Ruotsiin, Yhdysvaltoihin, Kanadaan ja Australiaan. 1960 ja 70-luvuilla muutto suuntautui myös Keski-Eurooppaan ja suomalaissiirtolaisia löytyy myös Etelä-Amerikasta. Suomalaissiirtolaisista on aina osa palannut kotimaahan joko työikäisinä tai viimeistään eläkepäiviä viettämään.

Oppaan pääpaino on kaikille soveltuvissa Suomeen muuttoon liittyvissä ohjeissa, mutta huomioon on otettu myös eri maista muuttavien eläkeläisten erityiskysymykset.

Opas sisältää senioripaluumuuttajille keskeiset aiheet, kuten sosiaaliturvan ja verotuksen sekä eläkkeiden Suomeen maksattamisen ja paluumuuttoon liittyvät käytännön järjestelyt. Paluumuuttoa helpottamaan oppaaseen on koottu myös tärkeimmät eri tahojen yhteystiedot.

Suomi-Seuran kansainvälinen eläke- ja seniorineuvonta käynnistettiin vuonna 1997 Raha-automaattiyhdistyksen tuella. Sen tärkeimpiä tehtäviä on opastaa ja neuvoa eläkeläisiä ja vanhuksia, jotka paluumuuttavat ns. läntisistä teollisuusmaista. Tähän oppaaseen kootut tiedot palvelevat erityisesti tätä ryhmää. Toivomme tämän oppaan olevan hyödyksi mahdollisimman monelle paluumuuttoa Suomeen suunnittelevalle ikääntyvälle ulkosuomalaiselle.

Helsingissä, tammikuussa 2016

Helena Balash
Suomi-Seuran seniorineuvoja

Suomi-Seura ei vastaa oppaassa mahdollisesti olevista virheistä ja niistä lukijoille aiheutuvista vahingoista. Oppaan tai sen osien kopioiminen ilman Suomi-Seuran lupaa on tekijänoikeuslain nojalla kielletty.

SUOMEN ELÄKKEIDEN HAKEMINEN

Kansaneläke

Suomen kansaneläke on perusturvaeläke, joka määräytyy 16 - 65 ikävuoden välillä Suomessa asuttujen vuosien mukaan. Vähimmäisvaatimus asumisvuosien määrästä on kolme vuotta. Maksettavaa kansaneläkettä pienentävät Suomen työeläke ja useimmat muista maista maksettavat eläkkeet. Jos muut eläketulot ja etuudet ovat yhteensä noin 1170 - 1310 euroa kuukaudessa, ei kansaneläkettä välttämättä makseta ollenkaan. EU- ja Eta-maiden lakisääteiset, omaan asumis- tai vakuutusajanaan perustuvat eläkkeet eivät vaikuta pienentävästi kansaneläkkeen määrään. Täyden kansaneläkkeen saamiseksi vaaditaan 40 Suomessa asuttua vuotta. Jos vuosia on vähemmän, suhteutetaan kansaneläke Suomessa asuttujen vuosien määrään. Kansaneläkettä haetaan *Kansaneläkelaitokselta (Kela)*. EU/Eta-maiden lisäksi Suomen valtio on sopinut eläkkeiden maksamisesta maasta toiseen sosiaaliturvasopimuksilla mm. Yhdysvaltojen ja Kanadan kanssa. Näiden maiden eläkelaitoksilta voi myös tiedustella valmiita hakulomakkeita. Vuodesta 2009 lähtien on myös Australian ja Suomen välille solmitun sosiaaliturvasopimuksen mukaisesti ollut mahdollista saada eläkkeet maksuun maasta toiseen.

Takuueläke

Takuueläkettä maksetaan Suomessa asuville eläkkeensaajille, joiden muut eläketulot jäävät alle takuueläkkeen määrän eli alle 766,85 euron (vuonna 2016). Takuueläkkeen määrään vaikuttavat vähentävästi kaikki muut eläketulot sekä Suomesta että ulkomailta, mutta takuueläkettä eivät pienennä ansiotulot, pääomatulot tai omaisuus. Takuueläkkeen saamiseen vaaditaan kolme Suomessa asuttua vuotta 16-ikävuoden jälkeen. Takuueläkettä haetaan Kelan toimistosta. Lisätietoja saa Kelan verkkosivuilta www.kela.fi/takuuelake tai palvelunumerosta 020 692 202 (ma-pe kello 8–18).

Kelan KV-keskus (Kansainvälisten asioiden keskus)

PL 78, 00381 Helsinki, Finland

puh +358 (0)20 634 0200(kello 8-18 Suomen aikaan)

fax +358 (0)20 634 1599

email: inter.helsinki@kela.fi

www.kela.fi

Työeläke

Suomessa ansaitut työeläkkeet maksetaan kaikkiin maihin. Työeläkkeiden keskusrekisterinä toimii *Eläketurvakeskus (ETK)*. Omia työeläketietoja voi tiedustella jo ennen eläkkeen hakemista kirjallisesti Eläketurvakeskuksesta. Ulkomailla asuvilta edellytetään kirjallista pyyntöä, joka sisältää asumisosoitteen, henkilötunnuksen ja henkilökohtaisen allekirjoituksen. Lisätietoja löytyy internetosoitteesta www.tyoelake.fi.

EU/Eta-maissa asuvat voivat asuinmaassaan hakea yhdellä hakemuslomakkeella eläkkeitään kaikista niistä EU/Eta-maista, joissa he ovat asuneet tai työskennelleet. Vanhuuseläkettä ei kuitenkaan ole pakko hakea yhtä aikaa kaikista maista. Paikallinen eläkelaitos lähettää hakemuksen edelleen käsiteltäväksi Suomeen. Kun eläkettä Suomesta haetaan ulkomailta käsin, tulee hakemus Kelan kansainvälisten asioiden keskuksen käsiteltäväksi. Hakemus lähetetään sieltä edelleen Eläketurvakeskukselle työeläkkeen hakemista varten.

Julkisen sektorin (valtio, kunta, kirkko) eläkkeitä hallinnoi *KEVA (Kuntien eläkevakuutus)*

Suomessa voi vanhuuseläkkeelle jäädä joustavasti 63 - 68 vuoden iässä. Varhennettuna työeläkkeen voi saada 62-vuotiaana, mutta silloin eläkkeeseen tehdään varhennusvähennys. Varhennettua vanhuuseläkettä ei kuitenkaan myönnetä vuonna 1952 ja sen jälkeen syntyneille. Kansaneläkkeen osalta vanhuuseläkkeen ikäraja on 65 -vuotta. Suomen työeläkkeen vanhuuseläkeikä tullaan nostamaan vuoden 2017 jälkeen kolmella kuukaudella vuodessa niin että vanhuuseläkeikä alaraja nousee 65 ikävuoteen. Uudet ikärajat koskevat vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneitä.

Eläketurvakeskus (ETK)

Postiosoite: 00065 Eläketurvakeskus, Finland

Käyntiosoite: Kirjurinkatu 3 (Itä-Pasila)

puh +358 (0)29 41120 (keskus)

Työeläkeneuvonta +358 (0)29 411 2801

fax +358(0)9 148 1172

email: elakekysymykset@etk.fi

www.etk.fi

KEVA (Kuntien eläkevakuutus)

Postiosoite: PL 425, 00101 Helsinki, Finland

Käyntiosoite: Unioninkatu 43

Eläkeneuvonta +358 (0)20 614 2837 (kello 8-16)

email: info@keva.fi

www.keva.fi

ELÄKKEIDEN MAKSATTAMINEN SUOMEEN

Eläkeikäiset ulkosuomalaiset asuvat pääasiassa maissa, joiden kanssa Suomen valtiolla on sosiaaliturvasopimus. **Sosiaaliturvasopimukset** varmistavat eläkkeiden maksun maasta toiseen myös paluumuuttotilanteessa. Eläkkeiden Suomeen maksattamisen käytännön järjestelyt on hyvä hoitaa jo ennen muuttoa. Asuinmaan eläkelaitoksen ja mahdollisten muiden eläkekassojen kanssa voi sopia eläkkeen maksamisesta suoraan omalle tilille Suomessa. Jos asuinmaan eläkkeitä ei makseta suoraan Suomeen, on eläketulo parasta pyytää maksamaan suoraan omalle tilille asuinmaassa ja sopia pankin kanssa tilisiirroista omalle tilille Suomeen. Tilisiirrot ja tiliotteiden lähettämisen voi pyytää suorittamaan joko kerran kuukaudessa tai harvemmin riippuen omasta tilanteesta. Tilisiirroista veloitetaan erikseen, mutta Suomen verotuksessa eläkkeen Suomeen maksattamisesta aiheutuneet kulut ovat vähennyskelpoisia.

Entisen asuinmaan viranomaiset pyytävät yleensä määräajoin **elossaolotodistuksen** henkilöiltä, joille he maksavat eläkkeitä. Pohjoismaissa tarkoitukseen käy esim. Kelan tai poliisin antama todistus. Suomen ja Ruotsin välillä tiedot vaihdetaan nykyisin viranomaisten toimesta. Muualta paluumuuttaneet saavat yleensä valmiin lomakkeen viranomaisilta, jonka palauttaminen täytettynä varmistaa eläkkeen maksun jatkumisen.

Eläkkeiden maksatus Euroopan Unionin maista Suomeen

Euroopan Unionin sisällä pankista toiseen tapahtuva alle 12 500 euron tilisiirto maksaa saman kuin maan sisäinen tilisiirto. Eläkkeiden maksatus EU-maasta toiseen on yleensä maksutonta, kun maksun aiheeksi on merkitty eläke. Eläkkeen maksajalle oma pankkitilin numero on ilmoitettava IBAN-muodossa (International Bank Account Number). IBAN-muotoisena tilinumeron saa omasta pankista samoin kuin tilisiirrossa tarvittavan pankin SWIFT-koodin eli BIC-tunnuksen (Bank Identifier Code).

Eläkkeiden maksatus Yhdysvalloista, Kanadasta ja Australiasta

Yhdysvalloissa ja Kanadassa eläkkeitä maksetaan vielä shekkeinä. Suomeen shekkejä ei kannata vastaanottaa, koska shekkien lunastamiskulut pankeissa ovat hyvin korkeat. Shekit saattavat myös viipyä postissa yllättävän kauan tai jopa hävitä. Kaikkien eläkkeitten maksatusjärjestelyt olisi hyvä hoitaa kuntoon jo ennen Suomeen muuttoa, mutta tarvittaessa maksatusjärjestelyt voi myös hoitaa Suomesta käsin muuton jälkeen.

Sosiaaliturvalainsäädäntöön perustuvat eläkkeet kuten Social Security Benefits Yhdysvalloista ja Canada Pension Plan ja Old Age Security eläkkeet kannattaa ohjata maksettavaksi suoraan pankkitilille 'direct deposit' -järjestelmää hyväksi käyttäen.

Sosiaaliturvalainsäädäntöön perustumattomat eläkkeet Yhdysvalloista ja Kanadasta, kuten työpaikkakassa- ja vakuutuseläkkeet, kannattaa maksattaa paikalliselle pankkitilille suoraan ja sopia pankin kanssa tilisiirroista omalle pankkitilille Suomessa. Tilisiirron voi pyytää tekemään joko kuukausittain, kerran kahdessa kuukaudessa, neljännesvuosittain, puolivuositain tai kerran vuodessa, riippuen omasta tilanteesta. Tilisiirroista veloitettavat maksut ovat verovähennyskelpoisia tulonhankkimiskuluja Suomen verotuksessa.

Eläke Yhdysvalloista

Social Security –eläkkeen saa maksatettua suoraan suomalaiselle pankkitilille lomakkeella SSA-1199-OP10, jonka voi pyytää paikallisesta SSA-toimistosta. Koska lomakkeessa on osa, jonka täyttää eläkkeensaajan suomalainen pankki, helpointa asia on hoitaa Suomeen muuton jälkeen Yhdysvaltain lähetystön kautta. Suomea lähin Federal Benefits Unit sijaitsee Yhdysvaltain Oslon lähetystössä

American Embassy, Federal Benefits Unit, Henrik Ibsen Gate 48, 0244 Oslo, Norway

Phone: +47 21 30 85 58

Fax: +47 22 56 27 51

Email: fbu.oslo@ssa.gov

Lisätietoja:

Social Security Administration

Office of International Operations

P.O.Box 17775, Baltimore, MD 21235-7775, USA

SSA:n puhelinpalvelunumerot on jaettu sosiaaliturvanumeron kahden viimeisen numeron mukaan. Lista numeroista löytyy Internetosoitteesta

<http://www.socialsecurity.gov/foreign/>

Eläke Kanadasta

CPP (Canadian Pension Plan) ja OAS (Old Age Security) –eläkkeet voi maksattaa suoraan suomalaiselle pankkitilille täyttämällä lomakkeen Foreign Direct Deposit Enrolment Form. Asian voi hoitaa Service Canadian kautta. Lomake löytyy myös Kanadan hallinnon verkkosivuilta osoitteesta: www.tpsgc-pwpsc.gc.ca/recgen/pdf/etranger-abroad.pdf .

Lisätietoja:

Service Canada

International Operations, Ottawa, Ontario K1A 0L4, Canada

Puhelinnumero Suomesta soittaessa 990+800-622-6232-1 (toll-free number)

www.servicecanada.gc.ca.

Kanadassa kannattaa säilyttää pankkitili, jolle voi maksattaa mahdolliset muut eläketulot `direct deposit` -menetelmällä (esim. entisen työntajan eläkekassa tai RRIF).

Eläke Australiasta

Australiasta eläkkeen saa maksatetuksi suoraan suomalaiselle pankkitilille täyttämällä Centrelinkin lomakkeen AUS178-FI. Lomake on tulostettavissa Internetosoitteessa

www.centrelink.gov.au

Lisätietoja:

Centrelink International Services, Po Box 7809, Canberra BC, ACT 2610, Australia

Phone: + 61 3 6222 3455

Fax: + 61 3 6222 2799

Pankit Suomessa

Suomen pankkimaailmassa on tapahtunut suuria muutoksia 1990-luvulta alkaen. Pankkeja on sulautettu toisiinsa ja tavallisille asiakkaille muutokset näkyvät etupäässä vain pankkien nimien muutoksina. Esimerkiksi Suomen Yhdyspankki (SYP) ja Kansallis-Osake-Pankki (KOP) sulautuivat Merita-pankiksi. Merita-pankki toimii nykyisin Nordea pankin nimellä. Suomessa toimi hyvin kauan myös Postipankki, joka muuttui ensin Leonia-pankiksi ja sen jälkeen Sampo-pankiksi ja on nykyiseltä nimeltään Danske Bank. Pankkimaailman muutosten myötä Suomeen on syntynyt myös uusia pankkeja. Tunnetuin niistä on Paikallisosuuspankkiryhmä ja uusimpana Osuuskauppojen S-pankki, joka tarjoaa vuosi- ja kuukausimaksuttomia pankkipalveluja.

www.op.fi

www.nordea.fi

www.danskebank.fi

www.poppankki.fi

www.s-pankki.fi

www.saastopankki.fi

www.handelsbanken.fi

www.aktia.fi

Pankkitili Suomessa

Pankkitilin avaamista varten tarvitaan henkilöllisyystodistus, esimerkiksi passi ja todistus suomalaisesta henkilötunnuksesta, jos henkilö ei ole Suomen kansalainen. Tilin avaamisen yhteydessä allekirjoitetaan tilisopimus ja sovitaan luotto- ja maksukorteista (esim. Visa Credit/Debit Card). Lähes kaikilla Suomessa asuvilla on käytössään luotto- ja maksukortti, jota käytetään päivittäisten ostosten maksamiseen. Pankissa voi sopia laskujen maksamisesta suoramaksuna omalta tililtä, jolloin pankki maksaa suoramaksun tililtä eräpäivänä.

Nykyisin suurin osa suomalaisista maksaa laskunsa itse Internet verkkopankin kautta. Käyttäjätunnukset verkkopankissa tapahtuvaan laskunmaksuun saa omasta pankista. Laskut voi pyytää lähettämään e-laskuna ja samalla luopua postitse tulevista paperisista laskuista. Jos käytössä ei ole verkkopankkia, laskut voi maksaa credit/debit -kortilla tai käteisellä R-kioskeilla. R-kioski veloittaa jokaisesta maksetusta laskusta kolme euroa. Pankissa palvelutiskillä laskujen maksaminen on kalleinta, sillä pankkikohtaisesti jokaisesta laskusta veloitetaan alkaen kolmesta eurosta aina kahdeksaan euroon asti. Oman pankin palvelumaksuhinnat kannattaakin selvittää jo pankkitiliä avatessa.

REKISTERÖITYMINEN SUOMESSA ASUVAKSI

- Suomen kansalaiset ilmoittavat paluumuutosta Suomeen tekemällä kirjallisen muuttoilmoituksen maistraattiin.
- Pohjoismaista (Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti) muuttavien on käytävä tekemässä muuttoilmoitus maistraatissa viimeistään viikon kuluttua muuttopäivästä.
- EU/Eta-kansalaisten on rekisteröitävä oleskeluoikeutensa paikallisella poliisilaitoksella silloin kun Suomessa oleskelu ylittää yli kolme kuukautta. Rekisteröintitodistus on oltava mukana maistraatissa muuttoilmoitusta jätettäessä.

Euroopan Unionin ja Eta-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttoa suunnittelevat muiden maiden kansalaiset tarvitsevat oleskeluluvan muuttaessaan pysyvästi Suomeen. Oleskelulupahakemus jätetään Suomen lähetystöön. Oleskelulupa myönnetään aluksi määräaikaisena ja Suomessa pysyvän oleskelulupahakemuksen (permanent residence) voi jättää poliisilaitokselle.

Oleskelulupa- ja kansalaisuusasioita hoitaa Maahanmuuttovirasto. Syntyperältään suomalaiset ja inkerinsuomalaiset paluumuuttajat voivat soittaa oleskelulupa-asioissa maahanmuuttoviraston neuvontanumeroon +358 (0)29 541 9623 (kello 10-11 Suomen aikaan tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin).

Lisätietoja:

www.migri.fi

www.poliisi.fi

www.formin.fi

Maahanmuuttoviraston Internetsivut

Poliisilaitosten yhteystiedot

Ulkoministeriön Internetsivut/ Suomen lähetystöjen yhteystiedot.

Muuttoilmoitus maistraatille

Suomen kansalaisen on tehtävä muuttoilmoitus maistraatille viimeistään viikon kuluttua muuttopäivästä. Muuttoilmoituslomakkeita on saatavilla posteissa ja maistraateissa. Muuttoilmoituslomakkeen mukana on palautuskirjekuori, jolla lomakkeen voi postittaa maksuttomasti.

Pohjoismaiden välisiin muuttoihin sovelletaan Pohjoismaiden välistä väestön rekisteröintiä koskevaa sopimusta. Suomeen muuttavan on ilmoitauduttava maistraatissa ja esitettävä henkilöllisyystodistus tai passi. Henkilötiedot siirtyvät sähköisesti lähtömaan rekisteriviranomaiselta tulomaan viranomaisille.

Jos et ole Suomen kansalainen ja muutat Pohjoismaiden ulkopuolelta, on sinun muuttoilmoituksen lisäksi ilmoitauduttava asuinpaikkasi maistraatissa. Myös Suomen kansalaisen, jonka henkilötiedot ovat muuttuneet tai jota ei ole rekisteröity väestötietojärjestelmään, on ilmoitauduttava maistraatissa väestötietojärjestelmään rekisteröintiä varten.

Lisätietoja: **Väestörekisterikeskus**

puhelin +358 (0)9 229 161 ja sähköposti vaestorekisterikeskus@vrk.fi

www.vaestorekisterikeskus.fi

www.maistraatti.fi

www.muuttoilmoitus.fi

ASUMINEN

Asuntotarjonta vaihtelee eri osissa Suomea ja asuntojen hinnat ja vuokrat vaihtelevat paikkakunnan mukaan. Kalleinta asuminen on isoimmissa kaupungeissa. Suomessa asutaan yleensä omistus- tai vuokra-asunnossa. Asunnon etsintä kannattaa aloittaa kunnan asuntotoimistosta, koska sieltä on saatavissa eri asunnontarjoajien esitteitä ja yhteystietoja. Uusi asumisen muoto on asumisoikeusasunnot, joka on omistus- ja vuokra-asumisen välimuoto. Asunnon haltija maksaa n. 10 – 15 % asunnon hinnasta ja käyttövastikkeen joka kuukausi. Asumisoikeusasunnon saanti edellyttää hakijaksi ilmoittautumista hakemalla asumisoikeusjärjestysnumero kunnan tai kaupungin asuntotoimistosta.

Lisätietoja asumisoikeusasunnoista löytyy verkkosivulta www.asokodit.fi.

Vuokra-asuntoja voi hakea jo ennen Suomeen muuttoa esim. täyttämällä hakemuksen Saton tai VVO:n Internetsivuilla. Kuntien ja kaupunkien vuokra-asuntoja voi hakea asuinpaikkakunnan asuntotoimistosta. Suomessa asuntojen koko ilmoitetaan neliömetreissä. Yleinen vuokrataso on keskimäärin noin 10 - 12 euroa per neliömetri. Pääkaupunkiseudulla vuokrataso ja asuntojen hinnat ovat muuta Suomea huomattavasti korkeammat.

Asumispalvelujen tuottajat kuten Sato ja VVO tarjoavat sekä vuokra- että omistus- ja asumisoikeusasuntoja. Suomessa on tarjolla myös ns. senioriasuntoja, joissa asukkaiden alaikäraja on yleensä 55 vuotta. Jos selviytyminen tavallisessa asunnossa on hankalaa, tarjolla on myös palveluasuntoja. Palveluasunnoissa tarjotaan mm. ateria-, siivous ja terveydenhoitopalveluja. Palveluasuntoja on saatavilla sekä vuokra- että omistusasuntoina. Palveluasunnoista saa lisätietoja asuinpaikkakunnan sosiaalikeskuksesta.

Lisätietoja:

www.asuminen.fi

www.oikotie.fi

www.asumisoikeus.fi

VVO-kotikeskus

puh +358 (0)20 508 5000

asiakaspalvelu@vvo.fi

www.vvo.fi

TA-Yhtymä Oy

puh +358 (0)45 7734 3777

info@ta.fi

www.ta.fi

Kunta-asunnot Oy

puh + 358 (0)9 7711

www.kas.fi

Avara Suomi Oy

puh +358 (0)20 123 0250

www.avara.fi

S-Asunnot Oy

puh + 358 (0)10 837 5300

info@s-asunnot.fi

www.s-asunnot.fi

Sato-asuntopalvelu

puh +358 (0)201 344 344

asiakaspalvelu@sato.fi

www.sato.fi

Eläkkeensaajien asumistuki ja yleinen asumistuki

Eläkkeensaajien asumistukea tai yleistä asumistukea voi anoa vuokra- tai omistusasunnon kustannuksiin. Asumistuki määräytyy tulojen, omaisuuden ja asumiskustannusten perusteella. Vuokra- tai asumisoikeusasunnon kustannuksista otetaan huomioon vuokra tai käyttövastike ja vesimaksut. Palvelutaloissa asuvien asumiskustannukset otetaan huomioon samalla tavalla. Omistusasunnon asumiskustannuksiksi otetaan huomioon esim. osakeasunnon vastike, vesimaksut ja asuntolainan korot.

Asumistukea haetaan Kansaneläkelaitoksen (Kela) toimistoista saatavalla lomakkeella, Kelan verkkosivujen tai seuraavien Kelan palvelunumeroiden kautta:

Yleinen asumistuki.....020 692 201

Eläkeasiat ja eläkkeensaajan asumistuki...020 692 202

Toimeentulotuki

Toimeentulotukea voi hakea silloin, kun muut tulot tai varat eivät riitä kohtuullisiin elinkustannuksiin. Hakijan on ennen toimeentulotuen hakemista haettava niitä sosiaaliturvaetuuksia, joihin hänellä on oikeus, esimerkiksi asumistuki. Myönnettävän toimeentulotuen määrää laskettaessa otetaan huomioon käytettävissä olevat nettotulot ja varat, joista vähennetään toimeentulotukeen oikeuttavat menot. Mikäli tulot eivät riitä hyväksytyihin menoihin, erotus on myönnettävän toimeentulotuen määrä. Toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoitus on turvata välttämätön toimeentulo ja se on tarkoitettu väliaikaiseksi etuudeksi. Toimeentulotukea haetaan asuinkunnan sosiaalitoimistosta.

Kuntien ja kaupunkien omat kotisivut löytyvät osoitteesta www.kunnat.net.

SAIRAUSVAKUUTUS

Vakituisesti Suomessa asuvat kuuluvat Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin. Kun henkilö on rekisteröity väestötietojärjestelmään, hänelle rekisteröidään kotikunta Suomessa. Kotikuntamerkintä on sosiaaliturvan piiriin kuulumisen edellytys. Sosiaaliturvan piiriin pääsyä haetaan täyttämällä asuinkunnan Kelan toimistossa hakemuslomake Y77. Hakijalle myönnetty sairausvakuutuskortti eli Kela-kortti toimitetaan postitse muutaman viikon aikana.

Kela-kortti on sairausvakuutuskortti

Suomessa pysyvästi asuvat saavat sairausvakuutuskortin ns. Kela-kortin. Kela-korttiin on merkitty henkilön nimi, henkilötunnus ja myöntämispäivämäärä. Kela-korttia kysytään terveyskeskuksissa ja apteekkeissa asioitaessa. Esimerkiksi lääkärin määräämistä reseptilääkkeistä sillä saa sairausvakuutuskorvauksen jo apteekissa. Kela-korttiin voidaan merkitä myös oikeus mahdollisiin erityiskorvattaviin lääkkeisiin. Alle 65-vuotiaille eläkeläisille, joilla ei ole työeläkekorttia, Kela antaa erillisen kortin, jolla yhdessä henkilöllisyystodistuksen kanssa voi todistaa oikeuden eläkeläisalennuksiin.

Kelan paikallistoimistojen osoitteet löytyvät verkkosivuilta www.kela.fi.

Kela-kortin ja Eurooppalaisen sairaanhoitokortin tilaukset Kelan palvelunumerosta 020 692 203.

Lomake S1 (E121)

Toisista EU:n jäsenvaltioista Suomeen muuttavien eläkeläisten oikeus sosiaaliturvaan siirtyy lomakkeella S1 (ent. E121 -lomake). Lomakkeen antaa entisen asuinmaan sosiaalivakuutuslaitos. Omasta sairaskassasta annettu S1 (E121) -lomake toimitetaan Suomessa Kelaan. Myös eurooppalaisen sairaanhoitokortin myöntää Kela Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluville. Toukokuussa 2010 astui voimaan uusi EU:n sosiaaliturva-asetus, jonka jälkeen se EU-maa, joka vastaa eläkeläisen sairaanhoidon kustannuksista, myöntää eurooppalaisen sairaanhoitokortin. Pääsääntöisesti eläkeläisen sairaanhoidon kustannuksista vastaa se EU-maa, jossa eläkeläinen jää eläkkeelle, mutta jos paluumuuttaja saa eläkettä myös Suomesta, voi sairaanhoidon kustannusvastuu siirtyä Suomelle. Eurooppalaista sairaanhoitokorttia voi käyttää muissa EU-maissa välttämättömän hoidon saamiseen turistina tai tilapäisesti oleskeltaessa.

Lisätietoa sosiaaliturvasta Suomeen muutettaessa Kelan palvelunumerosta 020 634 0200.

TERVEYDENHUOLTO

Suomessa voi käyttää sekä julkisia että yksityisiä terveyspalveluja.

Julkisia terveyspalveluja saa terveyskeskuksessa. Terveyskeskuksen yleislääkäriltä saa tarvittaessa lähetteen erikoislääkärin vastaanotolle tai tutkimuksiin. Terveyskeskuksissa saa myös terveydenhoitajan palveluja mm. verenpaineenmittaukset ja rokotukset. Kiireelliset tapaukset hoidetaan päivystyspoliklinikoilla.

Julkisten terveyspalvelujen asiakasmaksut ovat erittäin edullisia ja esimerkiksi Helsingissä terveyskeskumaksujen perimisestä kaupungin omilta asukkailta on luovuttu kokonaan. Terveyskeskumaksut voivat siis vaihdella kunnittain, mutta yksi käyntikerta voi maksaa korkeintaan 20,90 euroa tai terveyskeskus voi veloittaa 20,90 euroa kolmelta ensimmäiseltä käyntikerralta, jonka jälkeen lääkäriä käynti on loppuvuoden maksutonta. Terveyskeskukseen voi myös maksaa vuosimaksun ensimmäisellä käyntikerralla, jonka jälkeen loppuvuoden käyntikerrat ovat maksuttomia. Terveyskeskuksen vuosimaksu on enintään 41,70 euroa. Sairauskuluilla on maksukatto 691 euroa (2016), jonka jälkeen potilaalta ei enää laskuteta hänen tarvitsemiaan sairaanhoitopalveluja. Myös lääkekustannuksilla on vuosittainen maksukatto, jonka täytyttyä omavastuu lääkettä kohti on 2,50 euroa. Lääkkeitten maksukatto on 610,37 vuonna 2016. Pitkäaikaisiin sairauksiin (esim. diabetes) määrättyistä erityiskorvattavista lääkkeistä voi hakemuksesta saada merkinnän Kela-korttiin, jolloin korvausprosentti on 65 tai 100.

Yksityisten lääkäriasemien palveluista joutuu maksamaan itse, mutta osan kuluista voi saada takaisin täyttämällä Kelan korvaushakemuslomakkeen. Nykyisin monien yksityisten lääkäriasemien vastaanottohenkilöstö huolehtii korvaushakemuksen lähettamisestä Kelalle ja potilas maksaa vain oman osuutensa.

Ennen muuttoa on hyvä pyytää omalta lääkäriltä potilastiedot, jotka helpottavat mahdollisen sairauden hoitoa Suomessa. Myös lääkereseptit ja/tai lääkärin selvitys lääkityksen vaikuttavista aineista kannattaa ottaa mukaan Suomeen. Koska samaa lääkettä myydään eri tuotenimillä (brand name) eri puolilla maailmaa, tieto vaikuttavasta aineesta ja sen annostuksesta takaa oikean lääkehoidon jatkumisen.

Eläkkeensaajien hoitotuki

Suomessa sairaan tai vammaisen kotona asumista voidaan tukea erityisellä eläkkeensaajien hoitotuella. Tukea voivat anoa henkilöt, joiden kyky selvitä jokapäiväisistä toiminnoista on heikentynyt ja he tarvitsevat päivittäistä apua, joka aiheuttaa erityiskustannuksia. Hoitotukea anotaan Kelalta (Kansaneläkelaitos) ja sen määrään vaikuttaa Suomessa asutun ajan pituus. Lisätietoja eläkettä saavan hoitotuesta saa Kelan palvelunumerosta 020 692 211.

Omaishoidon tuki

Suomessa omainen tai muu henkilö voi hoitaa huonokuntoista pitkäaikaissairasta kotona ja hakea omaishoidon tukea sosiaalikeskuksesta. Tuen suuruuteen vaikuttaa hoidon vaativuus. Kotihoidon tueksi voi saada myös muita sosiaali- ja terveystalveluja.

Kotipalvelut ja kotisairaanhoido

Kotipalvelua voi kysyä asuinkunnan sosiaalikeskuksesta tai ostaa yksityisesti kotipalveluyrityksiltä ja kotipalveluja tarjoavilta yhdistyksiltä. Kotipalveluina saa mm. ateria- ja siivouspalveluja sekä kuljetus- ja saattoapua. Kotisairaanhoidoa saa terveyskeskuksen lääkärin läheteellä ja se on maksullista. Tarvittaessa lääkäri käy kotikäynnillä ja kotisairaanhoidajat huolehtivat hoidosta, kuntoutuksesta sekä mahdollisista apuvälineistä. Yksityislääkärin määräämästä kotisairaanhoidosta saa korvausta Kelalta.

Pitkäaikaishoito

Pitkäaikaisia hoitopaikkoja tarjoavat kunnalliset terveyskeskussairaalat ja vanhainkodit. Hoitopaikkamaksut määräytyvät tulojen perusteella. Yksityisiin hoitopaikkoihin voi hakeutua suoraan. Yksityisissä hoito- ja vanhainkodeissa hoitomaksut määräytyvät haluttujen palveluiden mukaan.

Sosiaali- ja terveyskeskusten yhteystiedot löytyvät asuinkunnan verkkosivuilta tai puhelinluettelosta. Suomen kuntien verkkosivujen osoitteet löytyvät verkkosivuilta www.kunnat.net.

MUUTTOTAVAROIDEN TUONTI SUOMEEN

EU-maista tuotavat henkilökohtaiset muuttotavarat ovat pääsääntöisesti vapaat veroista ja muista rajoituksista. Suomen lisäksi EU:n jäsenvaltioita ovat Alankomaat, Belgia, Espanja, Iso-Britannia, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa ja Tanska. Euroopan Unioniin 2004 liittyneet jäsenmaat ovat Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tsekki, Unkari ja Viro sekä vuoden 2007 alusta Bulgaria ja Romania ja 2013 alusta Kroatia.

EU:n ulkopuolelta tuotavat henkilökohtaiset muuttotavarat ovat vapaita tullista ja arvonlisäverosta, jos muuttotavarat ovat olleet muuttajan omistuksessa puoli vuotta ennen muuttoa ja hän on asunut vakituisesti EU:n ulkopuolella vähintään 12 kuukautta.

Auto muuttotavarana

Muuttoautoa koskeva lainsäädäntö muuttui vuoden 2015 alussa. Maahanmuuton yhteydessä Suomeen tuotavien autojen veroalennus on poistunut. Alennuksen voi vielä kuitenkin saada kolmen vuoden ajan, jos auto on hankittu tai sen ostaminen sovittu ennen vuoden vaihdetta 2014 – 2015. Suomeen muuttajan on pitänyt asua ulkomailla vähintään vuoden ja auton on pitänyt ollut muuttajan omistuksessa ja käytössä vähintään 6 kuukautta ennen Suomeen tuontia. Muuton yhteydessä tuodusta autosta on ehdottomasti aina tehtävä tulliselvitys.

Lisätietoja:

Tullineuvonta

Postiosoite: PL 512, 00101 Helsinki

puh +358 (0)2 95 5201

Autoveroneuvonta

puh +358 (0)2 95 5203

www.tulli.fi

Internetsivuilta on mahdollisuus lähettää kysymyksiä tullin neuvontaan.

Yhteystiedot > Kysy tullineuvonnasta

Auton rekisteröiminen ja vakuuttaminen

Muuttotavarana tuotu auto on katsastettava ja rekisteröitävä Suomessa. Tullin autoveropäätös vaaditaan muuttotavarana tuodun auton rekisteröinnin yhteydessä. Muista katsastuksen ja rekisteröinnin yhteydessä tarvittavista asiapapereista antavat lisätietoja Ajoneuvohallintokeskus ja katsastustoimipaikat. Suomessa vaadittavan pakollisen liikennevakuutuksen saa vakuutusyhtiöistä (esim. LähiTapiola, Pohjola, Fennia, If).
www.lahitapiola.fi, www.pohjola.fi, www.fennia.fi, www.if.fi

Lisätietoja:

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE

Tietoa Suomessa myytävistä vakuutuksista ja vakuutusvertailuja.

puh +358 (0)9 685 0120

www.fine.fi

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

PL 320, 00101 Helsinki

Rekisteröintineuvonta puh +358 (0)29 534 5000

Ajoneuvoverotus +358 (0)29 534 5125

Sähköposti: kirjaamo@trafi.fi

www.trafi.fi

A-Katsastus

puh +358 (0)75 323 2222

fax +358 (0)75 323 2003

asiakaspalvelu@a-katsastus.fi

www.a-katsastus.fi

Ajokortti

EU- ja Eta-maissa myönnetty ajokortti on voimassa Suomessa eikä sitä tarvitse vaihtaa suomalaiseen ajokorttiin. Kansainvälisiin tieliikennesopimuksiin liittyneissä maissa (esim. Yhdysvallat, Kanada, Australia) myönnettyä ajokorttia voi käyttää Suomessa vuoden ajan, jonka jälkeen se on vaihdettava suomalaiseen ajokorttiin. Ajokorttiasiat voi hoitaa paikallisella poliisiasemalla.

Lisätietoja:

www.poliisi.fi

www.trafi.fi

VEROTUS

Suomeen paluumuuttavan eläkeläisen verotuskunta on se paikkakunta, johon hän on tehnyt muuttoilmoituksen. Paluumuuton jälkeen kannattaa ottaa yhteyttä asuinpaikkakunnan verotoimistoon Suomen veroprosentin laskemiseksi. Näin välttyy siltä, että mahdollisia kertyneitä veroja tai sairaanhoitomaksuja peritään jälkiveroina.

Suomi on solminut verosopimuksen noin 70 maan kanssa. Yhteinen verosopimus on vain Pohjoismaiden kesken. Eri maista paluumuuttaneitten eläkeläisten verotus Suomessa voi siis vaihdella riippuen siitä, mistä maasta heidän eläketulonsa maksetaan. Eläkkeen verotukseen voi vaikuttaa esimerkiksi se, maksetaanko eläke julkisyhteisön palveluksessa tehdystä työstä (valtio, kunta) vai onko eläke kertynyt yksityisen työnantajan palveluksessa tai perustuuko eläke kenties entisen asuinmaan sosiaaliturvalainsäädäntöön. Joissakin verosopimuksissa eläkeläisen kansalaisuudella on myös merkitystä verotusoikeutta määriteltäessä.

Paluumuuttajaeläkeläisestä tulee yleisesti verovelvollinen sinä vuonna, kun hän asuu Suomessa yli puoli vuotta. Silloin hän on verovelvollinen maailmanlaajuisista tuloistaan. Suomeen muuton jälkeen eläkkeestä perittävä vero entisessä asuinmaassa voi muuttua lähdeveroksi. Esimerkiksi Ruotsista Suomeen maksettavista eläkkeistä peritään 20 prosentin lähdevero (särskild inkomstskatt för utomlands bosatta). Ennen vuotta 2014 veroprosentti oli 25. Joissakin verosopimuksissa on sovittu sopimusmaasta toiseen maksettavien eläkkeiden veroprosentti. Esimerkiksi Kanadasta Suomeen (tai toisin päin) maksettavista eläkkeistä voidaan periä korkeintaan 20 prosenttia veroa. Verosopimuksissa tulojen verotusoikeus jaetaan asuinvaltion ja maksajavaltion kesken. Jos tulon verotusoikeus annetaan osittain tai kokonaan maksajavaltiolle, asuinvaltio poistaa kaksinkertaisen verotuksen joko vapautusmenetelmällä tai hyvitysmenetelmällä. Vapautusmenetelmässä tulo vapautetaan asuinvaltion verotuksesta ja hyvitysmenetelmässä maksajavaltiossa maksettu vero vähennetään asuinvaltiossa samasta tulosta menevästä verosta. Jos verosopimuksessa sovitaan, että tulo vapautetaan asuinvaltion verotuksesta, lähes poikkeuksetta sovitaan myös, että asuinvaltio saa ottaa vapautetun tulon huomioon määrättäessä veroa muusta tulosta. Tällöin ulkomailta saadut eläketulot lasketaan yhteen Suomesta saatujen eläketulojen kanssa. Tätä summaa kutsutaan veroperusteeksi, josta Suomessa määräytyy progressiivinen veroprosentti.

Maailmanlaajuisien yhteenlaskettujen tulojen (veroperusteen) pohjalta määräytyy Suomessa myös *sairaanhoitomaksu*. Vuonna 2016 sairausvakuutusmaksu on eläkeläisillä 1,47 % kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta. Sairaanhoitomaksuilla ylläpidetään julkista terveydenhoitojärjestelmää.

Suomessa sairaanhoitomaksu peritään verotuksen yhteydessä. Sairausvakuutusmaksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa, jos henkilö ei kuulu Suomen sosiaaliturvan piiriin. Verottajalle asian voi todistaa kansaneläkelaitoksen (Kela) antamalla todistuksella.

Toisista EU-maista paluumuuttavilta eläkeläisiltä ei voida periä sairausvakuutusmaksua silloin, kun he eivät saa eläketuloja Suomesta tai kun he voivat todistaa, että sairausvakuutusmaksuja on jo peritty toisessa EU-maassa kyseisen tulon johdosta.

Lisätietoja:

Pääkaupunkiseudun verotoimisto

Rajatorpantie 8 A, Vantaa (Myyrmäki)

PL 400

00052 VERO

Vuorikadun palvelupiste, Vuorikatu 14 (Fennia-kortteli, 1.krs), 00100 Helsinki

Kansainvälisen henkilöverotuksen neuvontanumero +358 (0)20 697 024

fax +358-(0)20 612 2660

www.vero.fi

Oman asuinkunnan verotoimiston osoite löytyy Verohallinnon verkkosivuilta.

Suomessa verohallinto perii valtiontuloveron, kunnallisveron, kirkollisveron, Yle-veron ja sairaanhoitomaksun

Kirkollisveroa maksavat vain Suomen evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon jäsenet. Kirkollisvero vaihtelee 1-2 % seurakunnasta riippuen. Keskimäärin kirkollisveroprosentti Suomessa on 1,43 vuonna 2016.

Yle-vero

Vuoden 2013 alusta lähtien Suomessa korvattiin televisiolupamaksu verolla, jonka nimi on Yle-vero. Sana Yle on lyhennys Yleisradiosta. Yle-vero on 0,68 % henkilön ansio- ja pääomatulojen määrästä, kuitenkin enintään 143 euroa vuodessa. Yle-veroa ei tule maksettavaksi, jos eläkeläisen yhteenlasketut ansio- ja pääomatulot ovat alle 10 294 euroa vuodessa (2016).

Valtiontulovero määräytyy alla olevan taulukon mukaisesti.

Valtionverotaulukko 2016

Verotettava ansiotulo €	Vero alarajan kohdalla €	Vero alarajan ylittävästä osasta %
16 700 – 25 000	8	6,5
25 000 – 40 800	547,50	17,5
40 800 – 72 300	3 312,50	21,5
72 300 -	10 085,00	31,75

Eläketulovähennyksen johdosta eläkkeistä peritään valtiontuloveroa vasta 23 827 euron tuloista lähtien.

Kunnallisveroprosentti määräytyy asuinkunnan mukaan ja vaihtelee 16.50 – 22.50 %:iin. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 19,87 % (vuonna 2016). Verotettava tulo määräytyy niin, että kokonaistuloista tehdään ensin verovelvolliselle kuuluvat vähennykset. Eläketulovähennyksestä ja perusvähennyksestä johtuen kunnallisveroa ei peritä alle 11 071 euron vuosieläketulosta eli alle noin 920 euron kuukausituloista.

Eläketulovähennys

Eläketulovähennys myönnetään pienituloisille eläkkeensaajille. *Valtionverotuksessa* eläketulovähennys on vuonna 2016 enintään 12 230 euroa. Jos eläketulon määrä ylittää 12 230 euroa, eläketulovähennys pienenee suhteessa eläketulojen määrään. Eläketulovähennystä ei saa *valtionverotuksessa*, jos eläketulot ylittävät 40 026 euroa.. *Kunnallisverotuksessa* eläketulovähennys on vuonna 2016 enintään 9110 euroa ja eläketulovähennys pienenee suhteessa eläketulojen määrään. *Kunnallisverotuksessa* eläketulovähennystä ei saa, jos vuositulot ylittävät 25 980 euroa.

Perusvähennys

Perusvähennys tehdään muiden vähennysten jälkeen. Perusvähennyksen perusteeseen otetaan huomioon kaikki *kunnallisverotuksessa* veronalaiset ansiotulot mukaan lukien ulkomailta saadut tulot. Pääomatulot eivät vaikuta perusvähennyksen määrään. Määrältään perusvähennys on enintään 3020 euroa (v.2016) ja sitä pienennetään 18 prosentilla verotettavan tulon 3020 euroa ylittävältä osalta.

Invalidivähennys

Valtionverotuksessa invalidivähennys myönnetään vähintään 30 prosentin invaliditeetilla. Vähennys on invalidiprosentin suuruinen osa 115 eurosta. *Kunnallisverotuksessa* invalidivähennyksen saa muusta kuin eläketulosta ja se on suuruudeltaan invalidiprosentin mukainen määrä 440 eurosta. Suomesta työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea saaville invalidivähennys lasketaan verotoimistossa automaattisesti. Muutoin vähennyksen huomioimiseksi verotoimistossa on esitettävä lääkärintodistus, josta ilmenee haitta-aste.

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennyksen *verotuksessa* voi saada tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä sekä remonttityöstä, jonka suorittamisesta on maksanut yksityishenkilölle tai yritykselle. Myös tietotekniikan asennus- ja neuvontapalvelut hyväksytään kotitalousvähennykseen oikeuttaviksi palveluiksi. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä on 2400 euroa (v.2016). Omavastuu on sata euroa. Puolisosta kumpikin voi saada vähennyksen erikseen. Kotitalousvähennystä on itse haettava.

Veroilmoitus

Suomessa asuvien ei itse tarvitse tehdä varsinaista veroilmoitusta, koska veroviranomaiset lähettävät kaikille **esitäytetyn veroilmoituksen** huhtikuussa. Esitäytettyyn veroilmoitukseen on kuitenkin itse lisättävä tiedot ulkomailta saaduista eläketuloista ja ulkomaille maksetuista veroista. Tiedot lisätään euromääräisinä, joten muissa valuutoissa maksetut eläkkeet muunnetaan euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin vuoden keskipurssia. Esitäytetty veroilmoitus kannattaa aina huolellisesti tarkistaa ja se on palautettava korjauksineen ja lisäyksineen verotoimistolle kolmen viikon kuluessa lomakkeessa annettuun määräpäivään mennessä. Myös vuosittain lopullisesta verotuksesta tuleva verotuspäätös on syytä tarkastaa ja katsoa, että ulkomaille maksetut verot on huomioitu ja vähennykset näkyvät laskelmassa.

Entiseen asuinmaahan, josta eläkkeitä maksetaan, tulee yleensä edelleen tehdä veroilmoitus. Esim. Kanadaan ja Yhdysvaltoihin tehdään **non resident veroilmoitus**.

ELÄKELÄISALENNUKSET

Yli 65-vuotias eläkeläinen voi todistaa oikeutensa eläkeläisalennuksiin millä tahansa virallisella henkilöllisyystodistuksella esim. passilla ja ajokortilla.

Todistaakseen oikeutensa alennuksiin **alle 65-vuotias eläkeläinen** tarvitsee joko suomalaisen työeläkekortin tai Kelan antaman eläkeläiskortin ja henkilöllisyystodistuksen.

Junamatkoja varten alle 65-vuotias eläkeläinen voi myös hankkia VR:n eläkeläiskortin (VR-E –kortti) yhdeksän euron hintaan. Kortin saa henkilö, jolle on myönnetty Suomessa Kelan tai työeläkejärjestelmän mukainen eläke tai henkilölle, joka on Suomen sosiaaliturvan piirissä ja saa eläkettä EU- tai ETA –maasta. Tässä tapauksessa VR-E –kortin saantia varten tarvitaan Kelan KV-keskuksesta saatu todistus sekä Kela-kortti.

Linja-automatkoja varten eläkeläinen voi hankkia Matkahuollon kuvallisen eläkeläiskortin kuuden euron hintaan. Korttia varten tarvitaan passikuva ja eläkepäätös tai VR-E –kortti. Muista EU/ETA –maista eläkettä saavat tarvitsevat todistuksen Kelan KV-keskuksesta.

Junamatkoista seniorialennus on 45 - 55 %. VR:n kampanjatarjouksia kannattaa myös hyödyntää.

Linja-automatkoista seniorialennus on 30 %, kun yhdensuuntainen matka on vähintään 60 kilometriä.

Finnair tarjoaa senioreille erikoishintaisia lippuja Suomen ja Euroopan lentoreiteillä. Lisätietoja Finnairin puhelinmyynnistä 0600 140 140 (auki 24h/vrk).

Eläkeläis- ja seniorialennuksia saa myös monista pääsylipuista ja palveluista kuten esimerkiksi uimahallien pääsymaksuista tai laivayhtiöiden risteilyhinnoista.

www.vr.fi

www.matkahuolto.fi

www.finnair.fi

PALVELUKESKUKSET

Palvelukeskukset järjestävät senioreille monenlaista päivätoimintaa ja niissä voi käydä syömässä edullisesti. Suurimmissa palvelukeskuksissa on usein sauna, uima-allas ja kuntosali sekä kirjasto. Niissä järjestettävä harrastusryhmätoiminta sisältää mm. kieli- ja tietokonekursseja. Monista palvelukeskuksista saa myös esim. kampaajan ja jalkojenhoitajan palveluita.

Palvelukeskuksien osoitteet löytyvät asuinkunnan verkkosivuilta ja puhelinluettelosta.

TELEVISIO

Suomessa on siirrytty digitaalisiin televisiolähetysiin, joten lähetysten vastaanottamiseen tarvitaan digitaalitelevisio tai tavalliseen televisioon liitettävä digisovitin eli ”digiboksi”.

Lisätietoja:

<http://www.digitv.fi/>

PUHELIN

Suomessa matkapuhelimet eli kännykät ovat yleisesti käytössä. Perinteinen puhelin eli lankaliittymä on edelleen myös käytössä, mutta yhä harvemmallalla yksityishenkilöllä. Kännyköiden yleistymisen myötä kolikolla tai puhelinkortilla toimivia yleisöpuhelimia alkaa olla vaikea löytää. Suomeen muuttajan kannattaa vertailla hintoja matka- ja lankapuhelinta hankkiessaan. Etenkin kännykkäliittymiä tarjoavilla yrityksillä on hyvin monia erilaisia liittymäpalveluja tarjolla. Edullisen liittymän voi hankkia esimerkiksi niin, että sekä kännykkäliittymä että tietokoneen Internetliittymä ovat samalta palvelujentarjoajalta. Häätäpuhelun voi soittaa maksutta kaikista puhelimista.

Yleinen hätänumero Suomessa on 112.

Numeropalvelut Suomessa

118

Lankapuheluajalta tuttu numeropalvelunumero, johon soittaessa puhelu yhdistyy siihen numeropalveluun, jonka kanssa oma kännykkäoperaattori on tehnyt sopimuksen.

020202 (Fonecta)

0100 100 (Eniro)

0300 3000 (Edea) Hinnaltaan edullinen.

0200 16100 (Numeropalveluvertailuissa mainittu hinnaltaan Suomen edullisimmaksi.)

MUISTILISTA

Ennen muuttoasi Suomeen:

- huolehdi eläkkeesi maksattamisesta joko pankin kautta tilisiirtona tai suoraan suomalaiselle pankkitilillesi
- ilmoita eläkkeen/eläkkeiden maksajallesi uusi osoitteesi Suomessa
- ilmoita asuinmaasi verotoimistoon osoitteesi Suomessa
- tee asuinmaassasi vaaditut muuttoilmoitukset
- tee haluamasi osoitteenmuutokset ja muuttosi jälkeen mahdollisesti tulevan postin käännetyssopimus
- pyydä lääkäriltä potilastietosi, jossa näkyvät latinankieliset diagnoosit ja jatkuvaan käyttöön tarvitsemiesi lääkkeiden vaikuttavat aineet ja annostus
- jos et ole Suomen kansalainen ja asut Pohjoismaiden ja EU/Eta -maiden ulkopuolella, hae oleskelulupaa hyvissä ajoin ennen suunnittelemaasi muuttoajankohtaa

Suomeen muuton jälkeen:

- tee kirjallinen muuttoilmoitus maistraatille lomakkeella, joka on saatavissa esim. postissa
- jos et ole Suomen kansalainen, käy ilmoittautumassa maistraatissa henkilökohtaisesti ja muista ottaa passi mukaan (oleskelulupa)
- täytä Kelan toimistossa lomake Y77 saadaksesi sairausvakuutuskortin ns. Kela-kortin
- käy verotoimistossa laskettamassa ennakonpidätysprosenttisi

HYÖDYLLISIÄ TIETOLÄHTEITÄ

Kansaneläke, sairausvakuutus ja etuudet:

www.kela.fi

Työeläke:

www.tyoelake.fi

www.etk.fi

www.keva.fi

Muuttoilmoitus:

www.muuttoilmoitus.fi

www.maistraatti.fi

www.vaestorekisterikeskus.fi

Muuttotavaroiden ja muuttoajoneuvojen tuonti Suomeen:

www.tulli.fi

Verotus:

www.vero.fi

www.suomi.fi

Julkishallinnon verkkopalveluiden yhteinen osoite, johon on koottu suomalaisten arkielämää helpottavaa tietoa eri aihealueittain

www.infopankki.fi

Tietoa Suomeen muuttaville monella eri kielellä

Kaikista tässä oppaassa käsitellyistä aiheista voit tarvittaessa kysyä lisätietoja Suomi-Seuran neuvontapalvelusta.

**Suomi-Seura ry.
Seniorineuvontapalvelu
Mariankatu 8
00170 Helsinki**

**Puh: +358-(09) 684 1210
Fax: +358-(0)9 684 12140
Sähköposti: info@suomi-seura.fi
www.suomi-seura.fi**